

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

15. oktober 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – betalingstjenester i det indre marked – direktiv 2007/64/EF – artikel 45 – direktiv (EU) 2015/2366 – artikel 55 – opsigelse af en rammeaftale – direktiv 2014/17/EU – forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse – artikel 12, stk. 1, artikel 12, stk. 2, litra a), og artikel 12, stk. 3 – kombinationssalg – pakkesalg – direktiv 2014/92/EU – betalingskonti – artikel 9-14 – flytning af konti – pligt til at lade sine indtægter indbetale på en betalingskonto hos kreditgiveren til gengæld for en individualiseret fordel – pligtens varighed – fortabelse af den individualiserede fordel i tilfælde af, at lukningen af kontoen sker førtidigt«

I sag C-778/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Frankrig) ved afgørelse af 5. december 2018, indgået til Domstolen den 11. december 2018, i sagen

Association française des usagers de banques

mod

Ministre de l'Économie et des Finances

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos og I. Jarukaitis (refererende dommer),

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: fuldmægtig M. Krausenböck,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. december 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den franske regering ved A.-L. Desjonquères, J. Traband, E. Toutain og D. Colas, som befuldmægtigede,
- den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Vlácil og S. Šindelková, som befuldmægtigede,

* Processprog: fransk.

– Europa-Kommissionen ved D. Triantafyllou og H. Tserepa-Lacombe, som befuldmægtigede, og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 27. februar 2020, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 45 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF (EUT 2007, L 319, s. 1, berigtiget i EUT 2009, L 187, s. 5), af artikel 12, stk. 2, litra a), og artikel 12, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT 2014, L 60, s. 34, berigtiget i EUT 2015, L 246, s. 11 og EUT 2017, L 166, s. 82), artikel 9-14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/92/EU af 23. juli 2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT 2014, L 257, s. 214) og af artikel 55 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT 2015, L 337, s. 35, berigtiget i EUT 2018, L 102, s. 97).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Association française des usagers de banques (fransk forening for bankkunder, herefter »AFUB«) og ministre de l'Économie et des Finances (økonomi- og finansministeren, Frankrig) vedrørende lovligheden af et dekret, der fastsætter den periode, hvori kreditgiveren kan kræve, at låntageren lader sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en betalingskonto.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2007/64

- 3 Følgende fremgår af 29. betragtning til direktiv 2007/64:
»For at fremme kundemobiliteten bør forbrugerne kunne opsig en rammeaftale efter et år, uden at det medfører opsigelsesgebyrer[...]«
- 4 Direktivets artikel 45, der har overskriften »Ophør«, bestemmer følgende i stk. 1 og 2:
»1. Brugeren af betalingstjenester kan opsig rammeaftalen på et hvilket som helst tidspunkt, medmindre parterne har aftalt en opsigelsesfrist. En sådan frist kan ikke overstige en måned.
2. En rammeaftale, der er indgået for en tidsbegrænset periode på mere end 12 måneder eller på ubestemt tid, skal kunne opsiges efter udløbet af 12 måneder, uden at det medfører opsigelsesgebyr for brugeren af betalingstjenester. I alle andre tilfælde skal opsigelsesgebyrerne være passende og stå i rimeligt forhold til omkostningerne.«

Direktiv 2015/2366

- 5 Direktiv 2007/64 blev med virkning fra den 13. januar 2018 ophævet af direktiv 2015/2366/EU. 62. betragtning til samme direktiv har følgende ordlyd:

»For at fremme kundemobiliteten bør forbrugerne kunne opsig en rammeaftale, uden at det medfører gebyrer. For aftaler, der opsiges af forbrugeren mindre end seks måneder efter deres ikrafttræden, bør udbydere af betalingstjenester dog have lov til at opkræve gebyr i overensstemmelse med omkostningerne ved forbrugers opsigelse af rammeaftalen. [...]«

- 6 Direktivets artikel 55 med overskriften »Opsigelse«, som har erstattet artikel 45 i direktiv 2007/64, bestemmer i stk. 1 og 2:

»1. Betalingstjenestebrugeren kan opsig rammeaftalen på et hvilket som helst tidspunkt, medmindre parterne har aftalt en opsigelsesfrist. En sådan frist må ikke overstige en måned.

2. Rammeaftalen skal vederlagsfrit kunne opsiges af betalingstjenestebrugeren, medmindre aftalen har været i kraft i mindre end seks måneder. Eventuelle gebyrer for opsigelse af rammeaftalen skal være passende og i overensstemmelse med omkostningerne.«

Direktiv 2014/17

- 7 Følgende fremgår af 15., 24. og 25. betragtning til direktiv 2014/17:

»(15) Formålet med dette direktiv er at sikre, at forbrugere, der indgår kreditaftaler i forbindelse med fast ejendom, er genstand for et højt beskyttelsesniveau. [...]«

[...]

(24) [...] Kombination af en kreditaftale med en eller flere finansielle tjenesteydelser eller produkter i pakker er en måde, hvorpå kreditgivere kan variere deres tilbud og konkurrere med hinanden, forudsat at komponenterne i pakken også kan købes særskilt. Kombination af kreditaftaler med en eller flere finansielle tjenesteydelser eller produkter i pakker kan være til forbrugernes fordel, men det kan have en negativ indvirkning på forbrugernes mobilitet og deres mulighed for at træffe informerede valg, medmindre komponenterne i pakken kan købes særskilt. Det er vigtigt at forebygge praksis såsom kombination af visse produkter, der kan tilskynde forbrugere til at indgå kreditaftaler, der ikke er i deres bedste interesse, uden dog at begrænse muligheden for at sammensætte produkter, hvilket kan være til forbrugernes fordel. Medlemsstaterne bør imidlertid fortsat overvåge detailmarkederne for finansielle tjenesteydelser nøje for at sikre, at pakkesalg ikke forvrider forbrugernes valgmuligheder og konkurrencen på markedet.

(25) Som hovedregel bør kombinationssalg ikke være tilladt, medmindre den finansielle tjenesteydelse eller det finansielle produkt, der tilbydes som led i kreditaftalen, ikke kunne tilbydes særskilt, fordi det udgør en fuldt integreret del af kreditten, f.eks. i tilfælde af en sikret kassekredit. I andre tilfælde kan det dog være berettiget, at kreditgiver tilbyder eller sælger en kreditaftale i en pakke med en betalingskonto, opsparingskonto, et investerings- eller pensionsprodukt, f.eks. hvis kapitalen på kontoen bruges til at tilbagebetale kreditten eller er en forudsætning for at samle ressourcer for at opnå kreditten [...]«

8 Direktivets artikel 1 med overskriften »Formål« bestemmer:

»Dette direktiv fastlægger en fælles ramme for visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om aftaler om forbrugerkredit sikret ved pant eller på anden vis i forbindelse med fast ejendom til beboelse [...]«

9 Direktivets artikel 2 med overskriften »Harmoniseringsniveau« bestemmer i stk. 1:

»Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne opretholder eller indfører strengere bestemmelser for at beskytte forbrugerne, forudsat at sådanne bestemmelser er i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til EU-retten.«

10 Artikel 4 i direktiv 2014/17 med overskriften »Definitioner« bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

26) »kombinationssalg«: tilbud om eller salg af en kreditaftale i en pakke med andre særskilte finansielle produkter eller tjenesteydelser, hvor kreditaftalen ikke stilles individuelt til rådighed for forbrugeren

27) »pakkesalg«: tilbud om eller salg af en kreditaftale i en pakke med andre særskilte finansielle produkter eller tjenesteydelser, hvor kreditaftalen også stilles individuelt til rådighed for forbrugeren, men ikke nødvendigvis på samme betingelser eller vilkår, som når den indgår i pakken med accessoriske tjenesteydelser

[...]«

11 I dette direktivs kapitel 4 med overskriften »Information og praksis forud for indgåelse af kreditaftalen« bestemmes følgende i direktivets artikel 12, som vedrører »[k]ombinations- og pakkesalg«:

»1. Medlemsstaterne tillader pakkesalg, men forbyder kombinationssalg.

2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne beslutte, at kreditgivere kan anmode forbrugeren, et familiemedlem eller en nær pårørende til forbrugeren om at:

a) oprette eller opretholde en betalings- eller opsparingskonto, hvis det eneste formål med en sådan konto er at akkumulere kapital til at tilbagebetale lånet eller afdrage på lånet, samle ressourcer for at opnå lånet eller give kreditgiver yderligere sikkerhedsstillelse i tilfælde af misligholdelse

[...]

3. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne tillade kombinationssalg, når kreditgiver kan godtgøre over for den kompetente myndighed, at de bundne produkter eller produktkategorier, der tilbydes på indbyrdes tilsvarende vilkår og betingelser, og som ikke stilles individuelt til rådighed, indebærer en klar fordel for forbrugerne under hensyntagen til tilgængeligheden af og priserne på de relevante produkter, der tilbydes på markedet. Nærværende stykke gælder udelukkende produkter, der bringes i omsætning efter den 20. marts 2014.

[...]«

Direktiv 2014/92

12 9. og 12. betragtning til direktiv 2014/92 har følgende ordlyd:

»(9) Med henblik på at understøtte effektiv og problemfri finansiel mobilitet på lang sigt er det afgørende, at der indføres ensartede regler for at løse problemet med den ringe kundemobilitet og især for at [...] tilskynde til flytning af betalingskonti [...]

[...]

(12) [...] Alle bestemmelser i dette direktiv bør omhandle betalingskonti, gennem hvilke forbrugere kan udføre følgende transaktioner: indsætte midler, hæve kontanter samt gennemføre og modtage betalingstransaktioner til og fra tredjemand, herunder gennemførelse af kredittransaktioner. Følgelig bør konti med mere begrænsede funktioner ikke være omfattet. F.eks. bør konti såsom [...] realkreditlån på løbende konti [...] ikke være omfattet af direktivets anvendelsesområde. Hvis disse konti bruges til daglige betalingstransaktioner og indeholder alle de ovenfor anførte funktioner, vil de imidlertid falde inden for dette direktivs anvendelsesområde [...]

13 Direktivets artikel 2 med overskriften »Definitioner« bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

15) »gebyrer«: alle de eventuelle omkostninger og strafafgifter, forbrugeren skal betale betalingstjenesteudbyderen for eller vedrørende de tjenester, der er knyttet til en betalingskonto

[...]«

14 Det pågældende direktivs artikel 9 med overskriften »Ydelse af flytningsservice« pålægger medlemsstaterne at sikre, at betalingstjenesteudbydere tilbyder en ydelse vedrørende flytning af kontoen til en forbruger, der åbner eller har en betalingskonto hos en udbyder af sådanne tjenester, der er beliggende på den pågældende medlemsstats område.

15 Artikel 10 i direktiv 2014/92 med overskriften »Flytningsservice« fastsætter de nærmere bestemmelser, som tjenesteyderne skal anvende i forbindelse med forbrugernes anmodninger om flytning.

16 Direktivets artikel 11, der har overskriften »Lettelse af forbrugernes åbning af konti på tværs af landegrænser«, pålægger medlemsstaterne at lette åbning af konti på tværs af landegrænser og fastlægger de nærmere bestemmelser herfor.

17 Direktivets artikel 12 med overskriften »Gebyrer i forbindelse med flytningsservice« bestemmer i stk. 3 og 4:

»3. Medlemsstaterne sikrer, at eventuelle gebyrer, som den overførende betalingstjenesteudbyder opkræver fra forbrugeren for opsigelse af betalingskontoen hos den pågældende udbyder, fastlægges i overensstemmelse med artikel 45, stk. 2, 4 og 6, i direktiv [2007/64].

4. Medlemsstaterne sikrer, at eventuelle gebyrer, som den overførende eller den modtagende betalingstjenesteudbyder opkræver fra forbrugeren for en tjenesteydelse i henhold til artikel 10, bortset fra dem, der er omhandlet i stk. 1, 2 og 3, i denne artikel, er rimelige og modsvarer den pågældende betalingstjenesteudbyders faktiske omkostninger«.

- 18 Artikel 13 i direktiv 2014/92 med overskriften »Økonomiske tab for forbrugerne« pålægger i stk. 1 medlemsstaterne at sikre, at ethvert økonomisk tab, der følger direkte af en betalingstjenesteudbyders manglende overholdelse af sine forpligtelser i henhold til artikel 10, refunderes forbrugeren snarest muligt.
- 19 Direktivets artikel 14 med overskriften »Oplysning om flytningsservice« fastsætter de nærmere regler for de oplysninger, som betalingstjenesteudbydere har pligt til at stille til rådighed for forbrugerne i forbindelse med en flytning.

Fransk ret

- 20 Artikel 67, II, første afsnit, i loi no 2016-1691, du 9 décembre 2016, relative à la transparence, à la lutte contre la corruption et à la modernisation de la vie économique (lov 2016-1691 af 9.12.2016 om gennemsigtighed, bekæmpelse af korruption og modernisering af erhvervsforhold) (JORF af 10.12.2016, tekst nr. 2) har følgende ordlyd:

»På de i forfatningens artikel 38 fastsatte betingelser kan regeringen inden for seks måneder efter bekendtgørelsen af denne lov ved kendelse træffe enhver foranstaltning inden for lovens anvendelsesområde, der under overholdelse af artikel L. 312-1-2 i code monétaire et financier [(lov om monetære og finansielle anliggender)] har til formål at fastlægge, under hvilke betingelser en forbrugers mulighed for at indgå en kreditaftale i forbindelse med fast ejendom og den for denne aftale gældende rentesats kan gøres betinget af, at forbrugeren opretter en deponeringskonto og i lånets løbetid lader sine indtægter, uanset disse indtægters art eller oprindelse, indbetale til denne konto.«

- 21 Artikel L. 312-1-2, I, 1., i lov om monetære og finansielle anliggender i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, bestemmer:

»Salg eller tilbud om salg af produkter eller tjenesteydelser i pakker er ikke tilladt, medmindre de produkter eller tjenesteydelser, der indgår i pakken, kan købes særskilt, eller når de hænger uadskilleligt sammen.«

- 22 Lovens artikel L. 314-1, I, er affattet således:

»Ved en betalingskonto forstås en konto oprettet i en eller flere personers navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner.«

- 23 Artikel L. 313-25 i code de la consommation (lov om forbrugerforhold) i den affattelse, der følger af l'ordonnance no 2017-1090 du 1er juin relative aux offres de prêt immobilières conditionnées à la domiciliation des salaires ou revenus assimilés de l'emprunteur sur un compte de paiement (bekendtgørelse 2017-1090 af 1.6.2017 om tilbud om ydelser af lån til finansiering af fast ejendom på betingelse af indbetaling af låntagers lønindkomst eller tilsvarende indtægter til en betalingskonto hos kreditgiveren) (JORF af 3.6.2017, tekst nr. 13), der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, bestemmer:

»Det i artikel L. 313-24 omhandlede lånetilbud:

[...]

10° skal indeholde oplysning om, hvorvidt lånet er betinget af den i artikel L. 313-25-1 omhandlede indbetaling. Hvis dette er tilfældet, angives lånets løbetid og i givet fald de gebyrer, der skal betales for at oprette og opretholde den konto, hvortil lønindkomsten eller tilsvarende indtægter indbetales, samt arten af den individualiserede fordel, som kreditgiveren yder til gengæld herfor.

Lånetilbuddet skal gøre det muligt klart at identificere denne fordel ved at indeholde en angivelse af de rentevilkår eller andre betingelser, der ligger til grund for ydelse af lånet, og som kreditgiveren vil anvende i tilfælde af, at låntageren ikke længere overholder kravet om indbetaling til en betalingskonto.

[...]«

- 24 Denne lovs artikel L. 313-25-1, der blev indsat heri ved bekendtgørelse 2017-1090, bestemmer:

»Kreditgiveren kan betinge det i artikel L. 313-24 omhandlede lånetilbud af, at låntageren lader sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en betalingskonto som omhandlet i artikel L. 314-1 i [lov om monetære og finansielle anliggender] hos kreditgiveren, forudsat at denne kreditgiver til gengæld yder låntageren en individualiseret fordel.

Denne betingelse kan kun pålægges låntageren for en periode, hvis maksimale varighed fastsættes ved dekret efter høring af Conseil d'État [(øverste domstol i forvaltningsretlige sager)]. Efter udløbet af den i kreditaftalen således fastsatte periode har låntageren krav på den individualiserede fordel i lånets resterende løbetid.

Hvis låntageren før udløbet af denne frist ikke længere opfylder den ovenfor nævnte betingelse om indbetaling til en betalingskonto hos kreditgiveren, kan kreditgiveren i forhold til de indbetalinger, der forfalder i lånets resterende løbetid, bringe den i stk. 1 omhandlede individualiserede fordel til ophør og anvende de rentevilkår og andre betingelser, der er omhandlet i artikel L. 313-25, nr. 10. [...]«

- 25 Nævnte lovs artikel R. 313-21-1, der blev indsat i den nævnte lov ved décret no 2017-1099, du 14 juin 2017, fixant la durée pendant laquelle le prêteur peut imposer à l'emprunteur la domiciliation de salaires ou revenus assimilés sur un compte de paiement (dekret 2017-1099 af 14.6.2017 om fastsættelse af varigheden af den periode, i hvilken kreditgiver kan pålægge låntager at lade sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en betalingskonto hos kreditgiver) (JORF af 16.6.2017, tekst nr. 38), bestemmer:

»Betingelsen om indbetaling af låntagers lønindkomst eller tilsvarende indtægter som omhandlet i artikel L. 313-25-1 kan fastsættes for en periode på højst ti år efter indgåelsen af kreditaftalen eller, hvor det er relevant, efter indgåelsen af tillægget til den oprindelige kreditaftale.

Perioden må under alle omstændigheder ikke gå ud over kreditaftalens løbetid.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 26 Den 9. august 2017 anlagde AFUB sag ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Frankrig) med påstand om annulation af dekret 2017-1099 på grund af magtoverskridelse.
- 27 AFUB har for den forelæggende ret gjort gældende dels, at bekendtgørelse 2017-1090, i henhold til hvilken dekret 2017-1099 blev udstedt, er i strid med det formål om at fremme bankmobiliteten, der forfølges med direktiv 2007/64, 2014/17, 2014/92 og 2015/2366, for så vidt som den tillader kreditinstitutterne at pålægge forbrugerne at lade deres lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en konto, dels, at dekretet tilsidesætter dette samme formål, for så vidt som det fastsætter den maksimale varighed af den periode, hvori kreditinstitutter kan betinge ydelsen af individualiserede fordele for forbrugerne af en sådan indbetaling.
- 28 Økonomi- og finansministeren har nedlagt påstand om frifindelse.

- 29 Den forelæggende ret har anført, at den bestemmelse, der er fastsat i lov om forbrugerforholds artikel L. 313-25-1, giver kreditinstitutterne mulighed for at gøre ydelsen af en individuel fordel i forbindelse med en kreditaftale, der tilbydes en låntager vedrørende en fast ejendom, betinget af, at låntager lader sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale i dette institut i en bestemt periode, idet manglende overholdelse af denne forpligtelse inden udløbet af denne periode medfører, at denne fordel fortabes.
- 30 Denne domstol er af den opfattelse, at besvarelsen af de af AFUB fremsatte anbringender for det første afhænger af, om bestemmelserne i artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17, navnlig henset til det i disse bestemmelser angivne formål med betalings- eller opsparingskontoen, eller bestemmelserne i samme direktivs artikel 12, stk. 3, tillader dels, at kreditgiveren, til gengæld for en individualiseret fordel, pålægger låntageren at lade sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en betalingskonto i en periode, som er fastsat i låneaftalen, uanset lånets størrelse, forfaldsdato og løbetid, dels, at den således fastsatte periode kan være op til ti år uden dog at kunne overstige låneaftalens løbetid.
- 31 Besvarelsen afhænger for det andet dels af, om artikel 45 i direktiv 2007/64, artikel 55 i direktiv 2015/2366 og artikel 9-14 i direktiv 2014/92 vedrørende fremme af bankmobilitet og gebyrer for lukning af en betalingskonto er til hinder for, at lukning af en konto, som låntageren har oprettet hos kreditgiveren for at få indbetalt sine indtægter til denne til gengæld for en individualiseret fordel i forbindelse med en kreditaftale medfører, at denne fordel fortabes, hvis lukningen sker før udløbet af den periode, som er fastsat i aftalen, herunder mere end et år efter oprettelsen af kontoen, dels af, om samme bestemmelser er til hinder for, at varigheden af denne periode er op til ti år eller svarer til hele lånets løbetid.
- 32 På denne baggrund har Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Tillader bestemmelserne i artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17, navnlig henset til det i disse bestemmelser angivne formål med den betalings- eller opsparingskonto, som de giver mulighed for at oprette eller opretholde, eller bestemmelserne i artikel 12, stk. 3, dels at en kreditgiver, til gengæld for en individualiseret fordel, pålægger en låntager at lade sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en betalingskonto hos kreditgiveren i en periode, som er fastsat i låneaftalen, uanset lånets størrelse, forfaldsdato og løbetid, dels at den således fastsatte periode kan være op til ti år eller svare til kreditaftalens løbetid, hvis denne er kortere?
- 2) Er artikel 45 i direktiv 2007/64, som var gældende på det relevante tidspunkt (nu artikel 55 i direktiv 2015/2366) og artikel 9-14 i direktiv 2014/92 vedrørende fremme af bankmobilitet og gebyrer for lukning af en betalingskonto til hinder for, at lukning af en konto, som låntageren har oprettet hos kreditgiveren for at indbetale sine indtægter til denne til gengæld for en individualiseret fordel i forbindelse med en kreditaftale, medfører, at denne fordel fortabes, hvis lukningen sker før udløbet af den periode, som er fastsat i aftalen, herunder mere end et år efter oprettelsen af kontoen, og er de samme bestemmelser desuden til hinder for, at varigheden af denne periode er op til ti år eller svarer til hele lånets løbetid?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 33 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12, stk. 2, litra a), og artikel 12, stk. 3, i direktiv 2014/17 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, der i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale vedrørende fast

ejendom til beboelse tillader kreditgiveren til gengæld for ydelsen af en individuel fordel at kræve, at låntageren lader sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en betalingskonto hos kreditgiveren i en periode på op til ti år eller, hvis låneaftalen er kortere, varigheden af denne aftale.

- 34 Det fremgår af artikel 1 i direktiv 2014/17, som belyst i 15. betragtning hertil, at dette direktiv fastlægger en fælles ramme for visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om aftaler om forbrugerkredit sikret ved pant eller på anden vis i forbindelse med fast ejendom til beboelse med henblik på at sikre, at disse sidstnævnte er genstand for et højt beskyttelsesniveau.
- 35 I denne henseende bestemmer direktivets artikel 12, i stk. 1, at medlemsstaterne tillader pakkesalg, men forbyder kombinationssalg.
- 36 Hvad angår begrebet »pakkesalg« er dette defineret i artikel 4, nr. 27), i direktiv 2014/17 som tilbud om eller salg af en kreditaftale i en pakke med andre særskilte finansielle produkter eller tjenesteydelser, hvor kreditaftalen også stilles individuelt til rådighed for forbrugeren, men ikke nødvendigvis på samme betingelser eller vilkår, som når den indgår i pakken med accessoriske tjenesteydelser.
- 37 Hvad angår begrebet »kombinationssalg« definerer direktivets artikel 4, nr. 26), dette som tilbud om eller salg af en kreditaftale i en pakke med andre særskilte finansielle produkter eller tjenesteydelser, hvor kreditaftalen ikke stilles individuelt til rådighed for forbrugeren.
- 38 Det følger heraf, at forskellen mellem disse to transaktioner, der udgøres af pakkesalg og kombinationssalg i direktivets forstand, består i, at forbrugeren ved den første transaktion har mulighed for særskilt at købe en kreditaftale og andre finansielle produkter eller tjenesteydelser, som tilbydes af kreditgiveren i en pakke, mens forbrugeren i den anden transaktion ikke har denne mulighed.
- 39 Medlemsstaterne kan imidlertid i henhold til direktivets artikel 12, stk. 2, litra a), uanset forbuddet mod kombinationssalg i denne artikels stk. 1, fastsætte, at kreditgivere kan anmode forbrugeren, et medlem af dennes familie eller en nær pårørende til forbrugeren om at oprette eller opretholde en betalings- eller opsparingskonto, hvis det eneste formål med en sådan konto er at akkumulere kapital til at tilbagebetale lånet, samle ressourcer for at opnå lånet eller give kreditgiver yderligere sikkerhedsstillelse i tilfælde af misligholdelse.
- 40 Det fremgår således af ordlyden af artikel 12, stk. 1 og 2, i direktiv 2014/17, at selv om dette direktiv principielt forbyder kombinationssalg, fastsætter det ikke desto mindre som en undtagelse fra dette forbud visse strengt afgrænsede situationer, hvor medlemsstaterne kan tillade en sådan transaktion, idet en af disse situationer er den, der er fastsat i denne artikels stk. 2, litra a).
- 41 Det fremgår ligeledes af ordlyden af artikel 12, stk. 2, i direktiv 2014/17, at bestemmelsen udelukkende vedrører kombinationssalg og ikke pakkesalg, som er tilladt i henhold til direktivets artikel 12, stk. 1.
- 42 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at artikel L. 312-1-2, I., 1., i lov om monetære og finansielle anliggender bestemmer, at salg eller tilbud om salg af produkter eller tjenesteydelser i pakker ikke er tilladt, medmindre de produkter eller tjenesteydelser, der indgår i pakken, kan købes særskilt, eller når de hænger uadskilleligt sammen. Som svar på en anmodning fra Domstolen om uddybende oplysninger har den forelæggende ret præciseret, at denne bestemmelse skal fortolkes således, at den forbyder kombinationssalg og tillader pakkesalg som omhandlet i direktiv 2014/17.

- 43 Det fremgår i øvrigt af denne afgørelse, at artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, bestemmer, at kreditgiveren kan gøre lånetilbuddet betinget af, at låntageren skal lade sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en betalingskonto inden for en frist, der er fastsat i kreditaftalen, forudsat at kreditgiver til gengæld yder låntageren en individualiseret fordel. Denne bestemmelse tilføjer, at låntageren ved udløbet af denne frist opnår denne fordel, indtil lånet er ophørt, idet det præciseres, at hvis låntageren ophører med at opfylde betingelsen om indbetaling inden udløbet af denne frist, kan kreditgiver bringe nævnte fordel til ophør for så vidt angår de resterende afdrag, indtil lånet udløber.
- 44 Det bemærkes i denne henseende, at den franske regering har gjort gældende, at den nævnte bestemmelse vedrører pakkesalg, idet kreditgivere ifølge den franske regering er forpligtet til både at tilbyde forbrugere kreditaftaler med pant i fast ejendom, der er forsynet med en klausul om indbetalingspligt, og kreditaftaler med pant i fast ejendom, der ikke indeholder en sådan klausul. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en sådan klausul, er således omfattet af aftaleparternes aftalefrihed.
- 45 Hvis det skulle anerkendes, hvilket det alene tilkommer den forelæggende ret at afgøre, at artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold faktisk vedrører pakkesalg, finder artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde, eftersom sidstnævnte bestemmelse, som det er fastslået i denne doms præmis 41, kun omhandler kombinationssalg.
- 46 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om rækkevidden af artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold. Den har i sit svar på den anmodning om uddybende oplysninger, der er nævnt i denne doms præmis 42, anført, at spørgsmålet om, hvorvidt den i denne bestemmelse fastsatte mulighed for at gøre ydelsen af lånet betinget af, at låntager lader indtægter indbetale på en konto, der er oprettet hos kreditgiver, skal fortolkes således, at den tillader kombinationssalg eller pakkesalg, først kan afgøres efter Domstolens besvarelse af det præjudicielle spørgsmål.
- 47 Herved bemærkes, at det i henhold til fast retspraksis, hvorefter det inden for rammerne af en procedure i henhold til artikel 267 TEUF, som er baseret på en klar adskillelse mellem de nationale retters og Domstolens funktioner, alene er den nationale ret, der har kompetence til at fastlægge og vurdere hovedsagens faktiske omstændigheder og til at fortolke og anvende den nationale ret. Det tilkommer ligeledes udelukkende den nationale ret, som tvisten er indbragt for, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere såvel nødvendigheden som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen (dom af 26.5.2011, Stichting Natuur en Milieu m.fl., C-165/09-C-167/09, EU:C:2011:348, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 Da den endelige vurdering af rækkevidden af artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold under disse omstændigheder tilkommer den forelæggende ret, skal det med henblik på besvarelsen af det første forelagte spørgsmål lægges til grund, at denne artikel fastsætter en undtagelse til det forbud mod kombinationssalg, der er fastsat i artikel L. 312-1-2 i lov om monetære og finansielle anliggender, som gennemfører artikel 12, stk. 1, i direktiv 2014/17 i den franske retsorden.
- 49 Hvad for det første angår spørgsmålet om, hvorvidt artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning, i henhold til hvilken kreditgiver kan kræve, at låntageren lader hele sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en betalingskonto, der er oprettet hos denne kreditgiver, uanset lånets størrelse, forfaldstid og løbetid, skal der i overensstemmelse med Domstolens faste praksis ikke blot tages hensyn til ordlyden af artiklen, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, og det formål, der forfølges med den ordning, den er en del af (jf. i denne retning dom af 26.5.2016, Envirotec Denmark, C-550/14, EU:C:2016:354, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

- 50 Hvad indledningsvis angår ordlyden af artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 skal det fremhæves, at denne bestemmelse fastsætter en mulighed for kreditgivere for at anmode forbrugeren om at oprette en betalings- eller opsparingskonto alene med de formål, der er fastsat i den pågældende bestemmelse, dvs. akkumulering af kapital til at tilbagebetale lånet, samle ressourcer for at opnå lånet eller give kreditgiver yderligere sikkerhedsstillelse i tilfælde af misligholdelse.
- 51 Hvad dernæst angår formålet med direktiv 2014/17 tilsigter dette, således som det fremgår af denne doms præmis 34, at sikre et højt beskyttelsesniveau for forbrugere, som indgår kreditaftaler i forbindelse med fast ejendom. Dette direktiv har ligeledes til formål, således som det kan udledes af 24. betragtning hertil, at beskytte sådanne forbrugeres mobilitet og deres mulighed for at træffe informerede valg.
- 52 Hvad endelig angår den sammenhæng, som artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 indgår i, bemærkes, således som det fremgår af denne doms præmis 40, at selv om dette direktivs artikel 12 i stk. 1 principielt forbyder kombinationssalg, som kan være i strid med de formål, der er nævnt i den foregående præmis, fastsætter den ikke desto mindre i stk. 2 de situationer, hvor medlemsstaterne kan tillade et sådant salg, idet en af disse situationer er den, der er omhandlet i sidstnævnte stykkes litra a).
- 53 Artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17, skal, idet den udgør en undtagelse til hovedreglen i direktivets artikel 12, stk. 1, i henhold til Domstolens faste praksis undergives en streng fortolkning (jf. analogt dom af 22.1.2020, Pensionsversicherungsanstalt (Ophør med erhvervsaktivitet efter pensionsalderen), C-32/19, EU:C:2020:25, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 54 Denne undtagelse giver kreditgivere mulighed for, således som det ligeledes fremgår af 25. betragtning til det pågældende direktiv, at anmode om oprettelse af en betalings- eller opsparingskonto med henblik på at akkumulere en kapital på en sådan konto, der er en del af tilbuddet eller salget af en kreditaftale med henblik på tilbagebetaling af kreditten eller, for at opnå lånet, med henblik på at samle ressourcer som en forudsætning for at opnå det pågældende lån. Det følger heraf, at den forpligtelse, der påhviler en låntager til at lade sine indtægter indbetale med henblik herpå, principielt er i overensstemmelse med denne bestemmelse.
- 55 I det foreliggende tilfælde fremgår det imidlertid af formuleringen af det første spørgsmål, at den forelæggende ret er af den opfattelse, at artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold tillader kreditgiveren at gøre ydelsen af lånet betinget af, at en låntager lader sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en betalingskonto, uanset lånets uanset lånets størrelse, forfaldsdato og løbetid.
- 56 Henset til ovenstående betragtninger er en sådan mulighed, der gives en kreditgiver, uforholdsmæssig, for så vidt som den omhandlede nationale lovgivning ikke fastsætter, at der skal tages hensyn til det pågældende låns karakteristika, der er knyttet til dets størrelse, forfaldstid og løbetid. Den indbetaling, som kreditgiver således kan kræve af låntageren, kan derfor i det mindste i visse tilfælde gå ud over, hvad der er nødvendigt for at tilbagebetale lånet, for at opnå lånet eller give kreditgiver yderligere sikkerhedsstillelse i tilfælde af misligholdelse. Henset til de forhold, der er nævnt i denne doms præmis 51-54, har medlemsstaterne imidlertid kun mulighed for at tillade kreditgivere at foretage kombinationssalg med det ene formål at nå mindst et af de tre formål, der er opregnet i artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17.
- 57 Enhver anden fortolkning af sidstnævnte bestemmelse ville for det første skade formålet med dette direktiv, som er at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, eftersom indgåelsen af en låneaftale med et vilkår om, at forbrugeren skal lade sine samlede indtægter indbetale, uanset arten af det lån, der er forbundet med lånets størrelse, forfaldstid og løbetid, under visse omstændigheder ikke ville være i forbrugers bedste interesse. For det andet ville en sådan fortolkning være i strid med det formål om bankmobilitet for forbrugere, der ligeledes forfølges med det nævnte direktiv, bl.a. i de tilfælde, hvor en forbruger ønsker at indgå flere låneaftaler med forskellige kreditgivere.

- 58 Det må derfor fastslås, at artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning, hvorefter kreditgiver kan gøre ydelsen af et lån betinget af, at låntageren lader sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale på en betalingskonto, der er oprettet hos denne kreditgiver, uafhængigt af lånebeløbet, afdrag og løbetid.
- 59 Det bemærkes endvidere, at det følger af Domstolens faste praksis, at den nationale retsinstans i henhold til princippet om overensstemmende fortolkning af national ret har pligt til i videst muligt omfang at fortolke national ret i overensstemmelse med EU-retten og således til inden for rammerne af sin kompetence at sikre sig EU-rettens fulde virkning, når den afgør den tvist, der er indbragt for den. Dette princip forudsætter, at den nationale ret tager hensyn til den nationale lovgivning i dens helhed for at vurdere, i hvilket omfang denne lovgivning kan anvendes således, at den ikke fører til et resultat, der er i strid med EU-retten (jf. i denne retning dom af 19.12.2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, præmis 75 og 76, og af 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, præmis 55).
- 60 I det foreliggende tilfælde tilkommer det således den forelæggende ret at efterprøve, om en fortolkning af artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold, som værende i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17, er mulig. Som det fremgår af denne doms præmis 54, ville dette navnlig være tilfældet, hvis denne bestemmelse i national ret kunne fortolkes således, at den giver kreditgiveren mulighed for at betinge ydelsen af lånet af indbetaling alene af den del af låntagerens lønindkomst eller tilsvarende indtægter, der svarer til, hvad der er nødvendigt med henblik på at tilbagebetale lånet, opnå lånet eller give kreditgiver yderligere sikkerhedsstillelse i tilfælde af misligholdelse som omhandlet i den nævnte bestemmelse i direktiv 2014/17.
- 61 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning, som fastsætter, at den af kreditgiveren fastsatte varighed af den obligatoriske indbetaling af låntagerens løn eller tilsvarende indtægter kan være på op til ti år eller, hvis varigheden af den omhandlede låneaftale er kortere, varigheden af denne aftale, skal det fastslås, at dette direktiv ikke fastsætter en begrænsning af den periode, hvori kreditgiverne kan anmode forbrugerne om at opretholde en betalings- eller opsparingskonto, der er oprettet i henhold til de bestemmelser, der gennemfører den pågældende bestemmelse i den nationale retsorden. Den maksimale varighed, som kreditgiveren kan kræve, at låntageren lader lønnen indbetale, kan således være lig med varigheden af den pågældende låneaftale, for så vidt som kravet om indbetaling, som det fremgår af denne doms præmis 56-58, er begrænset til, hvad der er nødvendigt for at nå de formål, der er opregnet i denne bestemmelse, nemlig at give kreditgiveren visse sikkerhedsstillelser med hensyn til opnåelse eller tilbagebetaling af lånet.
- 62 Henset navnlig til formålet med direktiv 2014/17, som er at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, og til direktivets artikel 2, stk. 1, hvorefter dette direktiv ikke er til hinder for, at medlemsstaterne opretholder eller indfører strengere bestemmelser for at beskytte forbrugerne, må det fastslås, at den tidsmæssige begrænsning af den periode, hvori kreditgiveren kan pålægge låntageren at lade lønindtægter eller tilsvarende indtægter indbetale, ikke er i strid med direktivets artikel 12, stk. 2, litra a).
- 63 Henset til den omstændighed, at den individuelle fordel, der i henhold til artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold skal tilbydes låntageren, udgør modydelsen for oprettelse af en betalingskonto hos kreditgiveren, er en sådan situation endvidere omfattet af artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17, således at det er ufornuddent at besvare det første spørgsmål i forhold til direktivets artikel 12, stk. 3.
- 64 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 12, stk. 2, litra a), i direktiv 2014/17 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale vedrørende fast ejendom til beboelse tillader kreditgiveren mod en individualiseret fordel at pålægge låntageren at lade sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en betalingskonto, der er oprettet hos denne kreditgiver, uanset lånets størrelse, forfaldsdato og løbetid. Denne bestemmelse skal derimod fortolkes således, at

den ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den fastsatte periode for indbetalingen, når denne ikke vedrører låntagerens samlede lønindkomst, kan være op til ti år eller svare til kreditaftalens løbetid, hvis denne er kortere.

Det andet spørgsmål

- 65 Henset til formuleringen af det andet forelagte spørgsmål samt til de sagsakter, som Domstolen råder over, skal det fastslås, at den forelæggende ret med dette spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om begrebet »gebyrer« som omhandlet i artikel 45, stk. 2, i direktiv 2007/64, artikel 55, stk. 2, i direktiv 2015/2366 og artikel 12, stk. 3, i direktiv 2014/92 skal fortolkes således, at det omfatter fortabelsen af en individuel fordel som kreditgiveren har tilbudt låntageren som modydelse for oprettelsen af en konto hos denne kreditgiver, som låntageren lader sine indtægter indbetale, til hvilken fortabelse indtræder som følge af, at kontoen lukkes, og i bekræftende fald, om disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, i henhold til hvilken fortabelsen af denne fordel kan indtræde mere end et år efter oprettelsen af kontoen.
- 66 Hvad for det første angår direktiv 2007/64 og 2015/2366, som vedrører betalingstjenester i det indre marked, fremgår det af 29. betragtning til det første af disse direktiver og af 62. betragtning til det andet direktiv, at forbrugerne for at fremme kundemobiliteten under visse omstændigheder bør have mulighed for at opsig en rammeaftale, uden at det medfører opsigelsesgebyrer. På denne baggrund bestemmer artikel 45, stk. 1, i direktiv 2007/64, at brugeren af betalingstjenester kan opsig rammeaftalen på et hvilket som helst tidspunkt, medmindre parterne har aftalt en opsigelsesfrist, og i stk. 2, at en sådan rammeaftale, der er indgået for en tidsbegrænset periode på mere end 12 måneder eller på ubestemt tid, skal kunne opsiges efter udløbet af 12 måneder, uden at det medfører opsigelsesgebyr. Bestemmelserne i artikel 55, stk. 1 og 2, i direktiv 2015/2366 gentager i det væsentlige indholdet af artikel 45, stk. 1 og 2, i direktiv 2007/64 med den eneste forskel, at den vederlagsfrie opsigelse af rammeaftalen forudsætter, at den omhandlede aftale har været i kraft i mindst 6 måneder.
- 67 Hvad for det andet angår direktiv 2014/92 fremgår det af direktivets artikel 2, nr. 15), at der ved »gebyrer« som omhandlet i direktivet skal forstås alle de eventuelle omkostninger og strafafgifter, forbrugeren skal betale betalingstjenesteudbyderen for eller vedrørende de tjenester, der er knyttet til en betalingskonto.
- 68 Det nævnte direktiv fastsætter desuden i artikel 12, stk. 3, at medlemsstaterne sikrer, at eventuelle gebyrer, som den overførende betalingstjenesteudbyder opkræver fra forbrugeren for opsigelse af betalingskontoen hos den pågældende udbyder, bl.a. fastlægges i overensstemmelse med artikel 45, stk. 2, i direktiv 2007/64/EF, som er blevet erstattet af artikel 55, stk. 2, i direktiv 2015/2366.
- 69 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 84 og 85 i forslaget til afgørelse, er det ubestridt, at fortabelsen af den individualiserede fordel, der er omhandlet i artikel L. 313-25-1 i lov om forbrugerforhold, følger af anvendelsen af et vilkår i en låneaftale, der er indgået mellem parterne, og som gør erhvervelsen af denne fordel betinget af, at låntageren lader sin lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en konto hos kreditgiveren i en vis periode, og som ligeledes er fastsat i denne aftale, og at fortabelsen derfor er en følge ikke af lukningen af den betalingskonto, der er blevet oprettet med henblik på indbetaling af låntageres indtægter til en konto hos kreditgiveren, men af, at der ikke længere indbetales til kontoen hos kreditgiveren. Det forekommer således, at en sådan konto – med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse – kan forblive opretholdt, selv efter, at der ikke længere indbetales til en sådan konto.

- 70 Det skal derfor konstateres, at fortabelsen af en sådan fordel ikke kan anses for at udgøre gebyrer, som en betalingstjenesteudbyder opkræver for opsigelse af en rammeaftale eller lukning af en betalingskonto som omhandlet i direktiv 2007/64, 2015/2366 og 2014/92. Følgelig finder den fremgangsmåde for opkrævning af sådanne gebyrer, der er fastsat i disse direktiver, ikke anvendelse på fortabelsen af en fordel af denne karakter.
- 71 Henset til det ovenstående skal det andet forelagte spørgsmål besvares med, at begrebet »gebyrer« som omhandlet i artikel 45, stk. 2, i direktiv 2007/64, artikel 55, stk. 2, i direktiv 2015/2366 og artikel 12, stk. 3, i direktiv 2014/92 skal fortolkes således, at det ikke omfatter fortabelse af en individuel fordel, som kreditgiveren har tilbudt låntageren til gengæld for, at denne sidstnævnte opretter en konto hos denne kreditgiver med henblik på at lade sine indtægter indbetale på denne konto i forbindelse med en kreditaftale, hvilken fortabelse følger af, at kontoen er blevet lukket.

Sagsomkostninger

- 72 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 12, stk. 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale vedrørende fast ejendom til beboelse tillader kreditgiveren mod en individualiseret fordel at pålægge låntageren at lade sin samlede lønindkomst eller tilsvarende indtægter indbetale til en betalingskonto, der er oprettet hos denne kreditgiver, uanset lånets størrelse, forfaldsdato og løbetid. Denne bestemmelse skal derimod fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den fastsatte periode for indbetalingen, når denne ikke vedrører låntagerens samlede lønindkomst, kan være op til ti år eller svare til kreditaftalens løbetid, hvis denne er kortere.
- 2) Begrebet »gebyrer« som omhandlet i artikel 45, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF artikel 55, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF og artikel 12, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/92/EU af 23. juli 2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner skal fortolkes således, at det ikke omfatter fortabelse af en individuel fordel, som kreditgiveren har tilbudt låntageren til gengæld for, at denne sidstnævnte opretter en konto hos denne kreditgiver med henblik på at lade sine indtægter indbetale på denne konto i forbindelse med en kreditaftale, hvilken fortabelse følger af, at kontoen er blevet lukket.

Underskrifter